

kdy se z ní vrátil, zda a do které doby byl po svém návratu k výdělku nezpůsobilý po případě zda a do které míry byla jeho výdělečná schopnost snížena. Je proto třeba jednání v první stolici, aby se věc stala zralou k rozhodnutí.

Čís. 16073.

Došlo-li k složení peněz podlužníkem podle § 307 ex. ř. a podle § 1425 obč. zák., tudíž také pro nároky třetích osob, může exekuční soud při rozvrhovém roku je d n a t i i o takových odporujících si nárocích, aby bylo dosaženo dohody mezi účastníky, nemůže však o vydání složené částky rozhodnouti, dokud se ve sporném řízení nerozřeší všechny sporné skutkové i právní otázky mezi vymáhajícími věřiteli na jedné straně a třetími osobami na druhé straně.

Z toho, že se třetí osoby, které byly zpraveny o rozvrhovém roku, k němu nedostavily, nelze usouditi na jejich souhlas.

Při složení podle § 1425 obč. zák. nemusí ani exekuční, ani nesporný soudce určovati, komu a jaké procesní postavení náleží, ani poukazovati účastníky na pořad práva; stane-li se přesto tak, neplatí lhůta vytčená v § 231 ex. ř. k provedení odporu.

(Rozh. ze dne 4. května 1937, R I 209/37.)

Soud první stolice, rozvrhuje v exekuční věci vymáhající firmy B. v P. a dalších věřitelů proti povinným částky 8.667 Kč 07 h a 25.856 Kč 75 h — pohledávky to povinných za provedené stavební práce —, kteréžto částky složilo ministerstvo národní obrany na soudě podle § 1425 obč. zák., přikázal řečené částky mezi jednotlivé osoby, jimž povinní své pohledávky postoupili, a zamítl odpory vznesené jednotlivými věřiteli z důvodu neplatnosti postupu. R e k u r s n í s o u d potvrdil usnesení soudu první stolice, pokud se týkalo stěžovatele Otty S., jinak usnesení soudu první stolice zrušil a uložil mu, aby po právní moci zrušujícího usnesení a doplnění řízení znova rozhodl. D ů v o d y: V souzeném případě jde hlavně o otázku, jak posouditi právní význam všeobecných zadávacích podmínek pro vojenské stavby a dodávky s nimi spojené, zejména jsou-li postupy, na základě nichž se věřitelům Ottovi S., Živnostenské záložně v L., firmě Františku M. a spol. a firmě H. dostalo úhrady, platné či nikoliv. Prvý soud jest názoru, že všeobecné zadávací podmínky jsou interním výnosem ministerstva národní obrany a že nemají naprosto významu hmotněprávního. Již ze znění čl. 207 řečených podmínek prý jasně vyplývá, že řečené ustanovení je předpis čistě manipulačního rázu, daný pro usnadnění vyplacení pohledávek vojenskými úřady, a že také vládním nařízením č. 667/1920 Sb. z. a n. vydaný zadávací řád, který jest podstatným základem uvedených všeobecných zadávacích podmínek, neobsahuje ustanovení o nepřípustnosti cese. Při tom poukazuje první soud na rozh. č. 8422 a 11858 Sb. n. s. Avšak první soud přehlíží, že tu jde o pohledávky proti státu (vojenské správě), takže povinní mohli disponovati se svými pohledávkami pouze

podle dvorního dekretu ze dne 13. května 1814, č. 1086 Sb. z. s., jenž byl čl. VIII uvoz. zák. k ex. ř. ponechán v platnosti. Z toho plyne, že postupy pohledávek, o něž jde, sjednané před splatností účtů a před poukázáním k výplatě a před jejich likvidností, nejsou platné. Tou otázkou se však prvý soud vůbec nezabýval, a jest již proto řízení prvé stolice vadné. Avšak i z jiného důvodu nelze souhlasiti s názorem prvého soudu. Stěžovatelé Josef S., Jan N., František K., Jan P., Bohumil a Antonín H. a František G. žádají přikázání svých pohledávek za vykonané práce z částek u soudu složených. V té příčině má tu význam ustanovení čl. 157 a 207 § 19 všeobecných zadávacích podmínek a § 35 vlád. nař. č. 667/1920 Sb. z. a n. Řečené všeobecné zadávací podmínky jsou vybudovány na uvedeném vládním nařízení a jsou proto všeobecně závazné. Podle § 1 čl. 1 uved. podmínek jest podmínky ty pokládati za podstatnou a závaznou část obsahu každé smlouvy o dílo, sjednané mezi vojenskou správou a podnikatelem, neujednali-li smluvci v konkrétním případě výslovně něco odchylného. Podle čl. 157 řeč. všeob. zadávacích podmínek a § 35 vlád. nař. č. 667/1920 Sb. z. a n. jest podnikatel povinen splniti své závazky vůči živnostníkům, řemeslníkům atd., které zaměstnával při provedení konaných prací. Nesplnil-li podnikatel uloženou mu povinnost vůči uvedeným tam osobám, může zadávací úřad jejich pohledávky za podnikatelem sám vyplatiti na účet podnikatele, a to i proti jeho vůli. Z toto tedy vyplývá, že podnikatel nemůže se svou pohledávkou volně nakládati a že ji tudíž nemůže ani postoupiti, dokud sám nesplnil své závazky vůči živnostníkům a zaměstnancům, které si zjednal, neboť zadávací úřad jest oprávněn sám pohledávky ty, jak řečeno, zaplatiti na účet podnikatele, neplní-li on dobrovolně svých závazků. Čl. 157 má proto hmotněprávní význam, který záleží v tom, že živnostníci, řemeslníci, zaměstnanci a podružní podnikatelé (podpodnikatelé) mají nárok na přímé uspokojení svých pohledávek vůči státu (vojenské správě) z celkové pohledávky příslušící podnikateli proti státu. Ustanovení § 35 uved. vlád. nař. chrání živnostníky, řemeslníky atd. tehda, kdyby podnikatel chtěl s pohledávkou za vojenskou správou nakládati, aniž splnil své vlastní závazky vůči svým živnostníkům, řemeslníkům atd. Kdyby byl správný názor prvého soudu, že podmínky shora uvedené mají pouze povahu interní, byla by ustanovení jak čl. 157, tak čl. 207 § 19 pouhou formalitou, a ochrana živnostníkům a zaměstnancům podnikatele v uved. podmínkách a v § 35 uved. vlád. nař. poskytnutá mohla by býti již před platností a likvidností pohledávky vůči vojenské správě postupem nebo jiným způsobem kdykoli podnikatelem zmařena. Tomu právě chtěly uvedené předpisy zabrániti. Musí se proto míti za to, že veškeré postupy, které neodpovídaly požadavkům čl. 207 § 19 všeobecných zadávacích podmínek, jsou neplatné bez zřetele na to, zda zákaz postupu byl postupníkům znám či nikoli. Prvý soud v napadeném usnesení zjistil, že zemské vojenské velitelství vrátilo postupní listiny všem věřitelům, kterým v usnesení uvedené částky byly přiznány, s tím, že postupy odporují uvedenému čl. 207 § 19. Konečně však postup pohledávky 22.000 Kč firmě Jindřich H. vzalo na vědomí, přijavši postupní listiny znovu s podaným účtem od povinných, a poznamenalo si i nezávazně postup věřitelce

firmě František M. a spol. Postupní listiny Otty S. a Živnostenské záložny v L. nebyly již zemskému vojenskému velitelství předloženy. Z toho vychází najevo, že postupy až na ty, které se týkají částky 22.000 Kč firmě Jindřich H. a firmě František M. a spol., jsou neplatné ve smyslu čl. 207 uved. zadávacích podmínek; nebylo však zjištěno, zdali postupy firmě František M. a spol. a Ottovi S., jakož i Živnostenské záložně v L. vyhovují požadavkům čl. 207 a zda jsou platné čili nic. V tom směru nutno řízení prvního soudu doplniti. Pro svůj nesprávný názor první soud také nesprávně rozvrhl částky vojenskou správou mu složené. Bude proto věcí prvního soudu, aby po doplnění řízení znova rozvrhl podstaty ve smyslu rekursním soudem vysloveného právního názoru.

N e j v y š š í s o u d dovolacímu rekursu nevyhověl.

D ů v o d y :

Soud první stolice uvedl v usnesení, že rozvrh byl proveden podle zásad §§ 300 a násl. ex. ř., a oba soudy zřejmě považovaly jak řízení, tak i obě usnesení za úkony exekučního řízení. Bylyť poddlužníkovi, ministerstvu národní obrany (zemskému vojenskému velitelství — stavebnímu ředitelství), popudem k složení obou částek také exekuční zákroky proti jeho věřitelům; než při složení se uvedený poddlužník výslovně dovořoval § 1425 obč. zák. a nároků, jež si na ony pohledávky jeho věřitelů činí i jiné osoby než vymáhající věřitelé. I kdyby šlo původně o složení k soudu ve smyslu § 307 ex. ř., nebylo by důvodu k dalšímu řízení u exekučního soudu, pokud by byly odpadly exekuce, které byly na pohledávky vedeny. Z obou usnesení je zřejmé, že žádné z osob, které se zúčastnily rozvrhového jednání a kterým byly částky přikázány, nebyly tyto částky přikázány na základě práva nabytého na uspokojení z exekučního zákroku, nýbrž z jiných soukromoprávních důvodů. Než exekuční soud nebyl povolán k tomu, aby o dotčených odporujících si nárocích účastníků rozhodoval v řízení exekučním; soud nebyl k tomu však oprávněn ani podle zásad nesporného řízení, protože o takových nárocích může býti rozhodnuto toliko v řízení sporném, jinak je řízení zmatečné podle § 41, odst. 2, d) zák. č. 100/1931 Sb. z. a n. Právním bylo tedy usnesení soudu první stolice zrušeno. V dalším řízení a při novém rozhodnutí jest však dbáti těchto zásad: V § 307 ex. ř. se ustanovuje, kdy je poddlužník oprávněn po případě povinen složit dlužnou částku u soudu, a jaké to má právní účinky vůči jeho věřiteli anebo vůči oněm osobám, jež si na pohledávku činí nároky. Všeobecně se uznává, že jest oprávněn složit dlužnou částku u soudu, byla-li pohledávka zabavena, avšak nebyla zároveň přikázána k vybrání nebo na místě placení. Složí-li tu poddlužník částku bezvýhradně pro svého věřitele anebo pro vymáhajícího věřitele podle exekučního zabavení, bude exekuční soud moci rozhodnouti o vydání složených peněz přímo vymáhajícímu věřiteli, jakmile mu bude pohledávka přikázána. Jestliže byla pohledávka zabavena pro několik vymáhajících věřitelů a některému z nich přikázána, a dojde-li k bezvýhradnému složení pro tyto věřitele,

může býti postupováno obdobně jako v případě § 315, odst. 2, ex. ř., kde byl totiž složen peníz vydobytý společným opatrovníkem. Jestliže však poddlužník složil svůj dluh u soudu proto, že si na pohledávku mimo vymáhající věřitele činí nárok také osoby třetí, tedy ve smyslu § 1425 obč. zák., jak jej k tomu opravňuje § 307 ex. ř., jest se exekučnímu soudu omeziti jenom na to, že v rozvrhovém řízení podle exekučních spisů a po jednání rozhodne o pořadí a rozsahu nároků exekucí vymáhaných. V takovém případě, kde se složení podle prohlášení poddlužníka stalo t a k é proto, že si na pohledávku činí nároky též třetí osoby, nebude však exekuční soudce moci rozhodnouti o tom, komu má býti složená částka prisouzena s takovým účinkem, aby mu byla vydána; nebude tedy moci rozhodnouti o realizaci vkladu, dokud se ve sporném řízení nerozřeší všechny sporné skutkové i právní otázky mezi vymáhajícími věřiteli na jedné straně a oněmi třetími osobami na druhé straně. K řešení takových otázek ani exekuční, ani nesporný soudce není povolán. Došlo-li k složení, třebaš podle § 307 ex. ř. avšak také pro nároky třetích osob, tedy z důvodů, jaké má na mysli také § 1425 obč. zák., uvědomí exekuční soudce o takovému složení zájemce, které poddlužník při složení označil, již také podle zásady stanovené v § 1425 obč. zák. Přihlíží-li se k obdobnému ustanovení § 303, odst. 3, ex. ř., bude zajisté připustiti jako nezávadné, aby exekuční soudce o rozvrhovém roku mimo vymáhající věřitele a dlužníka uvědomil i ty osoby, které si podle exekučních spisů anebo podle prohlášení poddlužníka činí nároky na pohledávku, jež byla na soudě složena; nebude zajisté závady ani proti tomu, aby o takových odporujících si nárocích pojednal ve snaze, aby bylo dosaženo shody mezi účastníky; k nějakému opatření v příčině r e a l i s a c e deposita by však byl oprávněn jenom tehda, kdyby byl dosaženo plného souhlasu všech oprávněných účastníků exekučního řízení a jmenovitě i těch, kteří se k roku nedostavili; na jejich souhlas nelze usouditi jenom z toho, že k rozvrhovému roku nepřišli, neboť směli právem počítati s tím, že co do pořadí a rozsahu jejich vymáhaných pohledávek bude podle zásady vyslovené v § 285, posl. odst., ex. ř. rozhodovati obsah exekučních spisů a že o neuznaných nárocích třetích osob, ať by šlo o nároky na přednostní, nebo na oddělené uspokojení, anebo o nároky vylučovací, nebude bez jejich souhlasu rozhodnuto. Také v takovém řízení mohou býti vzájemné námítky v y - m á h a j í c í c h v ě ř i t e l ů uplatněny odporem, který jest po případě poukázati na pořad práva s lhůtou stanovenou v §§ 231, 286 ex. ř. Provedení rozvrhového usnesení, to jest realizaci deposita, může však exekuční soud zaříditi teprve, až bude depositum uvolněno podle zásad § 1425 obč. zák., to jest až spory budou s konečnou platností vyřízeny mezi všemi účastníky, o něž jde v jednotlivém případě (podle rozvrhového usnesení a prohlášení poddlužníka, jež učinil při složení podle § 1425 obč. zák.), anebo až bude dosaženo jejich shody. Ani exekuční soud, a ovšem ani nesporný soudce při složení ve smyslu § 1425 obč. zák. nemusí a nemá zde postupovati z moci úřadu a nemusí ani určovati, komu náleží podati žalobu, anebo kdo má býti žalovaným, protože všechno to je věcí účastníků, jak chtějí své nároky cestou sporu obhájití vůči ostatním. Proto není potřebí ani výslovného poukázání účastníku

na pořad práva; stane-li se tak, neplatí v takovém případě lhůta vytčená v § 231 ex. ř. k podání žaloby k provedení odporu, který se týká jenom pořadí nebo rozsahu nároků vymáhajících věřitelů. Také při složení podle § 307 ex. ř. jde o reální ofertu poddlužníkovou a musí proto býti přihlédnuto k jeho prohlášení co do osob, jež si na složené peníze činí nárok a jejichž vzájemné spory a nároky musí býti odstraněny, než se může depositum soudem uvolniti pro toho nebo onoho z účastníků, tedy také po případě pro toho kterého vymáhajícího věřitele. Rozvrhovému usnesení nelze přičítati v takovém případě více účinku nežli právě jenom určení pořadí a rozsahu nároků vymáhajících věřitelů s účinkem pro tyto věřitele, podle něhož by bylo ovšem také při realizaci deposita postupováno, až by se po odstranění všech překážek mělo pro vymáhající věřitele uvolniti podle toho, co bylo nahoře řečeno. V souzeném případě musí soud především zkoumati, zda jsou zde ještě vymáhající věřitelé, kteří vedli exekuci na pohledávku k soudu složenou, a nejenom, kdyby zde takoví věřitelé byli, šlo by o rozvrh podle § 307 ex. ř.; ani v tomto exekučním, ani v nesporném řízení nemohl by však soud rozhodnouti o odporujících si nárocích třetích osob, protože jinak by řízení i rozhodnutí byly zmatečné.

Čís. 16074.

I. Rozhodl-li pozůstalostní soud k návrhu oprávněných účastníků pravoplatně, že se posloupnost podle zák. č. 68/1908 z. z. čes. nevztahuje na určité pozemky, byla tím otázka, že tyto pozemky nejsou součástí rolnického statku, rozřešena s konečnou platností a dovolací soud nemůže otázku tu znova přezkoumávati.

II. Není zmatečností, pověřil-li pozůstalostní soud notáře jako soudního komisaře projednáním pozůstalosti podle zákona č. 68/1908 z. z. čes., jsou-li všichni účastníci svéprávní.

III. Nejde o nezákonnost (§ 46, odst. 2, nesp. říz.), byla-li stanovena přejímací cena rolnického statku dohodou svéprávných účastníků; v takovém případě není potřeba schválení takto určené hodnoty pozůstalostním soudem.

(Rozh. ze dne 4. května 1937, R I 549/37.)

Pozůstalostní soud schválil v pozůstalostní věci rolníka Emila P., zemřelého dne 4. května 1936 bez zanechání posledního pořízení, usnesením ze dne 12. srpna 1936 protokol o pozůstalostním jednání ze dne 23. července 1936, sepsaný notářem Dr. Karlem H. v L. jako soudním komisařem, a odevzdal odevzdací listinou z téhož dne uvedenou pozůstalost zůstavitelově sestře Anně Z. dvěma třetinami a dalším dvěma sestrám po jedné šestině ve smyslu jejich bezvýmínečně ze zákona podaných a soudem přijatých dědických přihlášek. Podle dědické dohody, sjednané mezi jmenovanými spoludědičkami, převzala pozůstalá polorodá sestra zůstavitelova Františka Sch. podle zákona ze dne 7. srpna 1908, č. 68 z. z. čes. usedlost střední velikosti s příslušenstvím, t. j. hos-